

Izhaja

vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure
popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni
strani lista napišejo, druga
stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor
priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne
sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 6:—
» Nemčijo . . . » 7:50
» ostalo inozemstvo . . » 9:—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 16 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med
besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat;
minimum 24 cm². — Za poslano se
plačuje po 15 h, za parte, zahvale in
izjave po 20 h za 1 cm². — Za male
oglasila se plačuje po 4 h, debelo tiskano
6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h.
Za izvestilo pri upravnistvu 40 h posebej.
Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvó lista „Mir“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohramilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 5. aprila 1918.

Št. 14.

Kmetje! Za vašo čast!

Tako divjaško in surovo pa še menda ni napadel noben drug list duhovniškega in kmečkega stanu kot „Bauern-Zeitung“ od 21. marca. Strahovito se jezi v svojem dopisu iz Velikovca nad podpisami za Jugoslavijo. Iz dopisa kar dehti divje jeze in bi človek mislil, da se je v okolici Velikovca res že mnogo agitiralo za to, in da zlasti duhovniki kar letajo od hiše do hiše za podpisi. V resnici se pa duhovniki cele velikovške dekanije razen šentrupertskega župnika sploh še niso zganili. So namreč nekako preveč obzirni do ondotnih nemškutarjev. Samo v Št. Rupertu sta dve deklici z župnikovo vednostjo nabrali 220 podpisov. In zaradi te male agitacije lutrovska „Bauern-Zeitung“ kar divja in besni. Duhovnike kar povprek imenuje „Hetzpaffen“ in se povsne do naslednje enako nesramne kot satansko hudobne trditve. Pravi namreč, da Nemcem prijazni Slovenci hočejo duhovnike kar pobiti: Bauern aus einer Nachbargemeinde haben sich geäußert: Wenn die Hetze kein Ende nimmt, wir erschlagen die Hetzpaffen, reißen die Pfarrhöfe ein, und wenn auch auf uns geschossen werden würde.“ (Kmetje neke sosedne občine [Velikovca namreč] so se izjavili: Če te hujskarije ne bo konca, ubijemo te hujskajoče farje, porušimo župnišča in četudi bi se na nas streljalo.) In list je ta poziv tiskal z razprtimi črkami, da bi bilo pač vsakemu vidno. Kaj tako divjaškega in živinskega pa menda dozda še ni zapisal noben list v Avstriji. Torej ubiti hočejo svoje duhovnike! Kdo so ti „hujskajoči“ duhovniki, ki dozda, kakor rečeno, še sploh niso ničesar storili za deklaracijo? V velikovski okolici so ti-le duhovniki: V Št. Rupertu g. Treiber, v Vovbrah g. Ebner, v Šent Petru g. Rožman, v Kloštru g. Kindlman, v Grebinju g. Holec, na Djekšah g. Benetek, na Rudi g. Volavčnik, v Šmarjeti g. Dolinar in v Št. Juriju g. Ožgan. Na daljnih Krčanjah in v Gorenčah sta še gg. Drdlík in Mlinar. Prvo imenovane hočejo nemškutarji ubiti, tako piše „Bauern-Zeitung“. Zarotili so se, kakor nekaj Judje zoper Kristusa. Morda tudi ne bodo prej ne jedli ne pili, predno se jim to ne posreči.

Pa šalo na stran! Ne samo ubiti jih hočejo, ampak tudi župnišča hočejo porušiti, in ne bodo se ustavili, če bi se tudi streljalo na nje. Kdo bo streljal na nje? Očividno je misel ta: Četudi bi oblast poslala duhovnikom vojaštvo na pomoč, ti revolucionarji ali anarhisti ali kanibali se ne bodo zmenili za to, ampak se bodo uprli tudi vojaški sili.

Kdo je že čital kdaj kaj podobnega? Mislim, da še nobeden! Pa to je kultura naših nasprotnikov! Prepričani smo, da bi vsi imenovani duhovniki, če bi šlo za resnico in pravico, bili res pripravljeni umreti. Ali tako daleč še nismo! Kar je zgoraj rečenega, gotovo ni rekel noben kmet iz velikovške okolice, ampak je samo izliv velikovškega dopisnika. Kmetje, tako si upa velikovski dopisnik umazati vašo čast! Tako si upa imenovati Vas ubijalce!

Mislimo, da se vsakteremu kmetu, ki je vlekel doslej z nemško-nacionalno stranko, vendar morajo odpreti oči, ako ima le še količkaj krščanske vesti! Mi vidimo torej prvič strašno podivjanost nemškonacionalne stranke. Ona pozivlja na uboj, uboj duhovnikov, ki se vsi brez izjeme zelo trudijo v dušnem pastirstvu. Več izmed njih mora oskrbovati po dve župniji. In tudi delajo nesebično. Zakaj z eno ali dvema izjemama vse zgoraj imenovane župnije imajo zelo, zelo malo dohodkov, so brez gospodarstva. Torej delati duševno in telesno po 15 do 16 ur na dan za slab zaslužek, potem pa še hočejo človeka nbiti!

Drugič pa vidimo, kaj sme nemški časnik vse prinesiti. Poziv na uboj in tudi poziv na upor zoper oblast! Kje je oblast, da bi zasledovala zločin, poziv na uboj?

Tretjič je naša dolžnost, posebno dolžnost duhovnikov, da skrbimo, da ta list ubijalcev, ta „Rauberblatt“, ne bo pohujševal naših krščanskih kmečkih hiš. Ravno v velikovski okolici se je vrnil marsikje. Prihaja tudi zastonj, samo da bi ga obdržali. Vun ž njim!

Četrtrič pa opozorimo javnost na to, v kakih razmerah živimo. Zlasti Jugoslovanski klub, naše poslance! Kako se moremo prosto izjaviti za združenje Slovencev, če že zdaj grozijo

tistim duhovnikom z ubojem, ki se še niso niti ganili?

Ti krščansko kmečko ljudstvo pa vidiš, kam pade, kdor zatajuje svoj narod, kdor se druži z nemškutarsko stranko. Zgubi vsak čut vesti in omike, tako da si upa velikovski dopisnik dotičnike imenovati ubijalce. Strašno!

Krščansko kmečko ljudstvo, drži se svojih duhovnikov, spoštuj jih! Potegni se za njih čast! Oni so tvoji voditelji, učenci, ki žrtvujejo svoje telesne in dušne moči zate. Oni dvigajo tvojega duha navzgor k plemenitim ciljem. Nemškutarija pa peha človeka navzdol, hoče ga ponižati za — ubijalca!

Denuncijantstvo brez dokazov.

Zastopnik nemških krščanskih socialcev na Koroškem je na celovškem „Volkstagu“ 20. t. m. slovenske politike in slovensko časopisje denunciral. Na obnem zboru „Kat. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ so krščanski socialci prejeli zasluženi odgovor. „Kärntner Tagblatt“ je nato v številki 34 z dne 10. 2. t. l. odgovarjal z novimi denuncijacijami. Pozvali smo ga, da naj dokaže svoje denunciacije. Toda tega ni storil, ampak se je v polemiki z našim listom dne 28. 3. t. l. skliceval samo na „Mirove“ članke iz leta 1912 in 1913.

Ako je „K. T.“ o svoji trditvi res tako prepričan, zakaj dotičnih člankov ni kratkomalo kar v celoti objavil, ako jih res smatra za nepatriotične? Njegovo postopanje je do pičice podobno sledeči primeri: Recimo: Državni pravdnik dvigne zoper koga obtožnico zavoljo veleizdaje, pa svoje obtožnice ne podpre z dokazi, ampak namesto dokazov reče: Izprašaj si svojo vest in videl boš, da si kriv; zato predlagam tvojo obsodbo.

Tega seve ne bi storil noben državni pravdnik, pač pa „K. T.“, ki si prisvaja poštenost v polemiki.

Naše stališče l. 1912 in 1913 je bilo popolnoma jasno. V vojni balkanske zveze proti Turčiji smo vsi Slovani izražali svoje veselje nad zmago križa nad polumesecem in kot Slovenci nad zmago balkanskih Slovanov proti turškemu orožju. Politično

Podlistek.

Koroškim in štajerskim rojakom.

Vi, dragi naši bratje, onkraj Save,
vi, hrabri južnoštajerski Slovenci!
s sočutjem kranjsko vas srce pozdravlja,
z ljubeznijo vas narod blagoslavlja...

In vi, rojaki, na koroški zemlji,
vi, naše domovine sotrpini!
Hvaležen vam je narod za vse žrtve,
ki na oltar polagate jih domovini...

Kaj bridkih ur in bolečin prestali
ste z nami vi, v najtežjih dneh nam zvesti!
Kaj zdihov vaših z nami je klicalo,
kaj grenkih solz kanilo je v bolesi!...
Vi, hrabri bratje, niste obup'vali,
vi niste se brezupnim časom vdali:
vse težke jarme ste na rame vzeli,
vse suženjstva napore pretrpeli...
Vi z nami ste hodili in čutili,
za narodne pravice se borili.
Ljubezen zvesta nas je združevala
in narod naš k življenju je klicala...

Zdaj prišla je iz teme svitla doba,
ko narodova moč kipi iz groba,
ko je spoznanje naše obzorilo,
v zedinjenih močeh se poživilo.
In iz obličja naše domovine
pogled tolažbe sije na trpine...

Vstajenja dan je prisijal v deželo...

Naš glas prevpil je grom topov nešteti,
prodril je vrata nam gradov zakletih:
tam spe pradedov naših ideali,
ki so sovražniki jih zakopali...
Mi rešimo jih, dajmo jim življenja!
Zdaj naš je čas — čas lastnega vstajenja!

Mi hočemo svobóde in pravice!
Mi nočemo več suženjstva, krivice!
Dovolj trpljenja je, dovolj tiranstva!
Ne sme, ne more biti več tlačanstva!

Podajte nam roke, trpeči hratje,
združimo še tesneje se v zvestobi!
Ljubezen domovinska naj zvedini
vsa srca naša — v srce eno:
ki bo v naročju „Jugoslavije“ živelo,
izvire vse tolažbe in moči imelo,
ki bo pod žezlom habsburškim zakraljevalo
in z žarom svobode nas obsijalo... J. P.

Za kratek čas.

Novinec. Rekrut pride k vojakom. Prvi
predstojnik, s katerim ima opraviti, je korporal.
Kmalu, ko se je naučil vojaške discipline, mora
na stražo! General pride! Korporal mu pove, da
mora paziti in če pride general, salutarati. Rekrut
hodi gor in dol, gleda na vse strani — generala
ni. Korporal pride vprašat, če je general že prišel,
pride drugič, generala ni! Nato pa res pride,

a rekrut ne salutira. General: „Ali ne veš kdo
sem jaz? Jaz sem general!“ Rekrut: „A, vi ste
general? No, vam se bo danes pa slabo godilo!
G. kaprol je že dvakrat vprašal za vami!“

Ódkritje. Zakaj je odstopil minister za
ljudsko prehrano? — Zato ker je živel samo na
karte in je pri tem popolnoma obnemogel!

Času primerna. Sin: „Ali je res, da bodo
tudi ribe rekvirirali?“ Oče: „Menda že.“ Sin:
„Potem bodo morale komisije tudi v vodi okrog
stikati, če ni za kako pečjo riba skrita.“

Na dopustu. A: Zakaj si si dal na fronti
brke ostriči? B: Toliko masti dobivamo na fronti,
da bi se utegnula na dolgih brkih izgubiti!

Koroška. Pri izpraševanju učencev v krščan-
skem nauku. Katehet: „Kaj je kes?“ Učenec pre-
brisan: „Kes je sir.“ (Der Käse = sir.)

Glavna misel. Župnik: „No, Jozelj, si si
kaj zapomnil od moje pridige o usmiljenem Sama-
rijanu?“ Jozelj: „Samo glavno stvar, kakor pra-
vimo.“ — „No, kaj pa?“ — „Da so že takrat
gostilničarjem dolžni ostajali; Samarijan je dejal:
Ti bom povrnil, ko zopet pridem.“

Nepremišljeno rečeno. Jaka: Ali si že
slišal, da bodo zanaprej mrličje sežigali? — Juri:
Pojdi mi no s takimi novicami! Jaz hočem enkrat
pokopan biti, kakor sem od mladih let navajen!
Skopuh in prašič sta si podobna. Dokler
živita, se od njiju nič ne dobi, ampak še le, ko
sta mrtva.

Izvrstna ura. A: „Prav dobro uro sem
kupil.“ B: „Ali tudi dobro gre?“ A: „Pa še kako!
Eno uro izvrši v štiridesetih minutah.“

vodstvo je to tedaj jasno izpovedalo: „To svoje čustvo smemo z isto pravico izražati, kakor Nemci slavijo zmago Nemcev nad Francozi 70. leta. Zavračamo pa z največjim ogorčenjem sumničenje o našem patriotizmu.“

Glede razmerja naše države do Srbije smo zastopali ravnotako jasno stališče: Stali smo strogo na avstrijskem stališču, obsojali pa politiko naše diplomacije na Balkanu kot Avstriji škodljivo in nevarno. „K. T.“ kaže na članek v „Miru“ z dne 16. XI. 1912. Kaj pa je vsebina dotičnega članka?

Po končani vojni balkanske zveze proti Turčiji se je začela papirnata vojna zunanjih ministrov in njihovih diplomatičnih uradnikov vseh evropskih držav. Odobravali smo, da naša država obrača pozornost na dogodke na Balkanu in gleda, da njeni gospodarski interesi na Balkanu po končani balkanski vojni ne bodo oškodovani. „Toda način, smo pisali, kako hočejo to doseči še vedno sklepi avstrijski (nemški) diplomati, je za Avstrijo skrajno škodljiv, pa tudi nevaren, ker bi Avstrijo lahko zapletel v vojno, iz katere bi mogla nastati svetovna vojna.“ Videli smo veliko bodočnost naše države na Balkanu, ako opusti naša diplomacija protislovansko politiko v državi, s katero si jemlje zaupanje na Balkanu.

Svoje stališče smo ob koncu precizirali dobesedno: „Kakšno je torej naše mišljenje glede razmer Avstrije do Balkana? Kot dobri patriotje bomo vsikdar za slavo in moč Avstrije in z največjim veseljem zgrabili za puško in meč, kadar bo treba braniti Avstrijo in njene resnične interese; ravnotako nasprotno pa smo vsaki nepotrebnosti vojni, zlasti pa še tedaj, če kaka vojna ne bi imela nobenega drugega pomena, kakor hoditi v ogenj po kostanj za Vsenemčijo in vzdržati Slovanom krivični vladni sistem.“ Končno smo izrazili svoje prepričanje, da bo avstrijska diplomacija začela že vendar enkrat delati avstrijsko politiko v državi in izven države.

To so bile krepke, pa zaslužene besede, za katere bode naša stranka po vojni lahko in mirno dajala odgovor, drugače pa tisti, ki so na vojno hujskali! „K. T.“ očitno gradi svojo sodbo o politiki Jugoslovancov na načelu, da je dober patrijot le tisti, ki odobrava politiko naših zunanjih ministrov! Narodi pa, v katerih je le malo smisla za demokracijo, se ne obešajo vsakemu ministru na frak, ampak znajo presojati, če je politika dotičnih ministrov res koristna. Ako bi po krvavih izkušnjah svetovne vojne zunanji minister mogel o tej vojni še enkrat odločiti, ne dvomimo prav nič, da bi se odločil za politiko tistih Jugoslovancov, ki jih „K. T.“ obsoja.

Da manjka „Kärntner Tagblattu“ vsaka podlaga za denunciranje naše stranke, je najboljši dokaz, da ima samo en dozdevni trumf! Piše: „Tedad ko se je začelo strogo straženje železnice tudi pri nas, so v Celovcu kralja Petra in kralja Nikito v izložbenih oknih razstavili.“ Na to denunciacijo je dobil „K. T.“ že pred vojno odgovor; drži se pa ali „svojega krščanskega načela“, da ni treba storjenih krivic popravljati, ali pa veljajo o njem besede mutatis mutandis, ki jih je zapisal o našem dopisniku, da prebrska vsako številko „K. T.“ le, če so v njej kak napadi na Slovence in vse drugo pregleda. Svoj čas je „K. T.“ trdil celó, da se je s slikami v izložbah uganjal pravi kult! Če se je to dogajalo v izložbenih oknih nemških trgovin, nismo zasledovali, pa tudi ne verjamemo. V slovenskih trgovinah se nikdar ni vršil tak kult! V neki trgovini s papirjem so pa bile za časa balkanske vojne razstavljene na ogled razglednice — ne morda kake velike slike — o narodnih nošah in slike o uniformah balkanskih vojakov, bolgarskih, grških, srbskih, črnogorskih in turških, nadalje razglednice o bojih iz balkanske vojne in razglednice vladarjev, zapletenih v balkanski vojni. Iz tega je „K. T.“ po svoji krščanski morali konstatiral srbofilstvo in to ponavlja še vedno. Kako bi pač „K. T.“ upil, ko bi bil „Mir“ kdaj objavil sliko kralja Petra, kakor jo je „K. T.“, da zadosti radovednosti svojih bralcev?

Zvezo krščanskih socialcev z Vsenemci opravičuje „K. T.“ s tem, da so se tudi vsi Slovenci združili v trden blok. To se je zgodilo potem, ko so vse nemške stranke brez izjeme zapisale kot prvo točko svojega skupnega programa nemške „Belange“ (zahteve), ki bi bili zadnje trohe pravic pri Slovanih zatrti in vsem krivicam, ki se nam že zdaj godijo, dali zakonito obliko. Nemci so se združili proti nam v naskok za odpravo zadnje trohe narodnih pravic v času, ko so Slovenci na bojišču takorekoč izkravali. Da odbijemo ta nekrščanski naskok na življenje in smrt, smo se Slovenci hvala Bogu sporazumeli, v zbornici pa so si naši poslanci tudi poiskali zaveznike, da odbijejo z združenimi močmi nemške napade in izvojskujejo narodu svobodo. Med stališčem Nemcev in Slovencev je bistvena raz-

lika! Nemci se borijo, da vzdržijo svoje krivično gospodstvo nad Slovenci, mi pa, da priborimo narodu svobodo in pravice, ki mu gredo po vseh božjih in naravnih zakonih!

„K. T.“ navaja tudi nekatere črtice iz „Slovenca“ iz časa pred vojno po „Tiroler Soldatenzeitung“. Li „K. T.“ ne ve, kako kalen je ta vir, iz katerega zajema? Li ne ve, da je dobilo uredništvo „Tiroler Soldatenztg.“ od najvišje strani ukor za denunciacije, laži in zavijanja v tem listu, Slovenci pa zadoščenje! Cesar je odlikoval 17. pešpolk, kakor nobenega drugega polka ne!

Če pa „K. T.“ želi dokazati za to, na kako različen način je „brauil“ preganjano slovensko duhovščino, in kaka krščanska načela da so ga vodila, smo mu drage volje na razpolago!

Politični pregled.

Za shod v Št. Janžu pri Spod. Dravogradu

v gostilni Časa na Belo nedeljo popoldne ob 1. je veliko zanimanje, kakor se nam poroča iz koroško-štajerskih obmejnih krajev.

Nemški poslanik Lichnowsky o krivdi vojne.

Bivši nemški poslanik v Londonu knez Lichnowsky je 1. 1916 napisal spomenico o dogodkih in utisih usodnih dni pred vojno. Spomenica ni bila namenjena za javnost, ampak kot tajni spis za rodbinski arhiv. Po čudnem naključju je prišla v tuje roke in sedaj jo sovražno časopisje razširja kot dokaz, da je Nemčija namenoma izzvala vojno in je torej zakrivila strahovito svetovno klanje. Lichnowsky pravi v dotični spomenici, da je silil general pl. Moltke na vojno. Nemčija je spodbujala grofa Berchtolda, da nastopi kar mogoče energično. Lichnowsky je upal, da bo rešila položaj Angleška, ker je sir Edward uporabil v Petrogradu svoj vpliv v prid miru. Proti temu spisu je izdal Jagow protispis, v katerem pa tudi priznava: Nikakor nočem pri nas zelo razširjene misli napraviti za svojo, da je Angleška položila vse mine za izbruh vojne; nasprotno, verjamem miroljubnosti sir E. Greya in njegovi resni želji, doseči z nami sporazum.“ Pravi pa, da bi bil vendarle lahko vojsko preprečil, dočim trdi Lichnowsky, da so Nemci z napovedjo vojne Rusiji poravnava popolnoma uničili, ker je sicer Rusija mobilizirala, pa je ruski vojni minister zastavil besedo, da ne bo noben mož marširal, dokler se še pogajajo. „Germania“ poroča, da nameravajo zoper Lichnowskega dvigniti obtožbo zavoljo uradnega zločina.

Govor grofa Czernina.

Dunajski župan dr. Weiskirchner je bil 2. t. m. z deputacijo pri zunanjem ministru grofu Czerninu. Tožil mu je o pomanjkanju živil. Czernin je v odgovoru rekel, da so štiri točke predsednika Združenih držav Wilsona za mir pripravna podlaga za pogajanja za splošen mir. Francoski ministriški predsednik Clemenceau je pred ofenzivo na Francoskem vprašal Czernina, ali je za pogajanja pripravljen in na kateri podlagi. V sporazumu z Berlinom je odgovoril, da je napoti samo Alžacija-Lotarinška, ki jo želi Francoska. Iz Pariza so odgovorili, da na tej podlagi ni mogoče obravnavati.

Odločilna bitka na Francoskem.

Uspehi Nemcev na Francoskem so bili veliki. Najdalje so prodrli do Montdidier, nad 50 km južnozpadno od St. Quentin. To je silno važna strateška točka; severnozpadno od nje leži Amiens, kakih 30 km oddaljeno, južno pa Pariz, kakih 85 km oddaljeno. Če se Nemcem posreči pri Montdidier prodreti in zavzeti Amiens, važno železniško križišče, so Angleži in Francozi v veliki nevarnosti, da izgubijo zvezo. Tega se seveda sovražniki dobro zavedajo in Francozi so poslali tja močne rezerve, ki, zaenkrat vsaj, Nemcem zavirajo prodiranje, večjega uspeha pa tudi niso dosegli. Glavni boji se bijejo na črti Montdidier—Noyon. Na obeh straneh potoka Luce med Sommo in Oise so Nemci v naskoku zavzeli tri vasi in sovražnika vrgli nazaj na Moreuil. Angleški in francoski protisunki so bili brezuspešni in so imeli velike izgube. Vseh ujetnikov na francoski fronti je bilo do 1. aprila nad 75.000. Nemško uradno poročilo z dne 2. aprila pravi, da na francoskih bojiščih ni dne novega. Nemci nadalje obstreljujejo z dalekonosnimi topovi Pariz. Tako pove nemško uradno poročilo, da je bilo v Parizu na Veliki petek v neki cerkvi ubitih 75 oseb. Iz Pariza prebivalstvo beži in je baje odšlo že okrog 250 tisoč ljudi. Francoska poročila pravijo, da so se Francozi umikali pred premočjo v boju in v redu in da tudi z dalekosežnimi topovi streljajo. Zdi se, da je bil pri Angležih večji nered. Sedaj je

prevzel vrhovno poveljstvo nad francosko in angleško armado generalissimus Foch.

Zelo zanimivo je poročilo iz Berolina, ki pove, na kaj so se Nemci pri tej ofenzivi zanašali: 1. na granate s plini, za katere Angleži nimajo pravih mask, dočim nemške maske pred temi plini — ki se drže do 5 ur — varujejo. Tako se Angleži ne morejo braniti. 2. Nemci imajo namesto vprežne artiljerije motorne baterije (topovi na oklopnih avtomobilih), ki se obenem z infanterijo premikajo. 3. Nemci so se zanašali na dalekonosne topove. V vseh treh točkah se Nemci niso zmotili in so imeli uspehe. Lloyd George se je izrazil, naj bo izid bitke kakršenkoli, dežela mora biti pripravljena za nadaljne žrtve, da zagotovi končno zmago.

Uspeh so pa dosegli Angleži proti Turkom v Mezopotamiji. Pravijo, da so ujeli ali uničili vso turško silo na dotičnem bojišču. Ujeli so 3000 Turkov, med njimi enega divizijskega, dva polkovna poveljnika, kakih 20 turških oficirjev in enega nemškega. Zaplenili so 10 topov, 2000 pušk, mnogo strojnih pušk, 600 živali in drugega orodja.

Za deklaracijo.

Občinski odbor Blaški, zbran v seji dne 24. marca t. l., je sklenil sledečo izjavo: I. Tisočera hvala velikemu apostolu miru, svetemu očetu Benediktu XV. in Nj. Veličanstvu našemu cesarju Karlu I. za njuno odkrito delovanje v prilog svetovnemu miru! Dovolj je krvi in sovraštva! Naj se vendar enkrat že sklene splošen, sporazumen mir! — II. Dovolj pa je tudi krivic in zatiranja narodov! Za enake pravice tirjamo tudi enake dolžnosti. Zato se z navdušenjem pridružujemo deklaraciji Jugoslovanskega kluba v državni zbornici z dne 30. V. 1917 ter zahtevamo samostojno jugoslovansko državo pod glavnim habsburškim žezlom, in sicer: 1.) kot resnični patrijotje, ker želimo močno, mirno in trdno Avstrijo. Mirna in močna pa le bo, ako si bodo njeni narodi smeli svojo hišo urediti po svojem; trdna le, ako bo stal na jugu kot njen neomajani branik zadovoljen in svoboden jugoslovanski narod. Zahtevamo jo: 2.) kot zavedni Slovenci, ker vidimo edino le v njej rešitev svojega naroda. Pozdravljamo jo: 3.) kot slovenski kmetje, ker vemo, da bo naša Jugoslavija kmetijska država, prosta židovskih mogotcev. — III. Poslancem jugoslovanskega kluba pa kličemo: Hvala Vam za vašo požrtvovalnost in železno vstrajnost v boju za našo svobodo! Ne vdajmo se! (9 podpisov.)

Podpisani moški in ženske (žene in dekleta), rudarji in rudarice v Črni z navdušenjem pozdravljamo deklaracijo „Jugoslovanskega kluba“ z dne 30. majnika 1917, iz dna srca obsojamo uskoško gonjo bivšega načelnika „S. L. S.“, z veseljem odobravamo odločen nastop naših poslancev za versko, narodno in patrijotično prepričanje, ter jih pozivljamo v zaupanju, da se vojskujejo za pravično stvar, naj ne odnehajo, naj zastavijo vse svoje moči, da se prej ko slej združimo vsi avstrijski Jugoslovani v samostojni jugoslovanski državi v okviru staroslavne habsburške vladarske hiše pod žezlom Nj. Veličanstva, presvitlega cesarja Karla I., ki hoče biti vsem narodom pravičen vladar. Podpisi: 795 moških, 435 žen in deklet = 1230, med temi 495 rudarjev in 79 rudaric.

Po rodu smo Jugoslovani,
po srcu pa Karlu vdani.

Podpisani niso nekateri najemniki grofovskih posestev, ker imajo slabe izkušnje iz časov tlačenja. Grof je vendar dober katoličan in pravičen mož, toda... V jugoslovanski državi bo vse drugače! Podpisovali so samo odrasli nad 14. letom.

Občinski odbor v Št. Danijelu pri Prevaljah je sklenil v seji sledečo izjavo: Globoko prepričan, da moremo Slovenci na Koroškem edino le z uresničenjem jugoslovanske deklaracije doseči svojo gospodarsko in kulturno in narodno bodočnost, sklene podpisani občinski odbor občine Št. Danijel sledečo izjavo: Občinski odbor se z veseljem in navdušenjem pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba na Dunaju z dne 30. majnika 1917, to je izjavi naših državnih poslancev, s katero zahtevajo združitev vseh pokrajin, kjer bivajo Slovenci, Hrvatje in Srbi v Avstriji v samostojno in svobodno državo pod žezlom presvitlega cesarja Karla I. in prejasne habsburške dinastije. Istotako izražamo popolno in neomejeno zaupanje jugoslovanskemu klubu na Dunaju ter z navdušenjem odobravamo njegovo delo za naše narodno združenje. Želimo in zahtevamo tudi, da se končajo vojne grozote in da se sklene z Avstrijo časten mir. — Hvaležno pozdravljamo mirovno delo sv. očet Benedikta XV. in našega presvitlega cesarja Karla I.

Iz občine Št. Dantjel je podpisalo izjavo za deklaracijo 388 mož, žen in deklet.

Izjavo za majniško deklaracijo je sklenil 19. 3. 1918 tudi krajni šolski svet v Vogrčah.

Zavedni Slovenci občine Ledenice se z navdušenjem pridružujejo zahtevi državnih poslancev „Jugoslovanskega kluba“ na Dunaju, da naj se združijo vsa ozemlja, kjer prebivajo Slovenci in drugi v avstro-ogrski monarhiji bivajoči Jugoslovani v samostojno državo v okviru naše monarhije pod vladno našega presvitlega, nad vse ljubljene cesarja Nj. Veličanstvu Karla I. in njegovih naslednikov iz habsburško-lotarinške dinastije. Jugoslovanskemu klubu izrekajo svojo zahvalo in polno zaupanje in ga prosijo, da od te zahteve ne odneha, ker je pravična in potrebna. Sv. očetu in Nj. Veličanstvu Karlu I. se najudaneje klanjajo in izrekajo najudanejšo zahvalo za njuno odločno in vztrajno prizadevanje, da se doseže čimprej splošni svetovni mir na podlagi medsebojnega sporazuma. (248 podpisov.)

Iz Rožeka se je za deklaracijo z dne 30. V. podpisalo 61 ljudi. Za koroške razmere značilno izjavo priobčimo prihodnjič.

Iz Podkrnosa pri Celovcu 58 podpisov.

Iz župnije Št. Lenart pri Sedmih studencih se moške, žene in dekleta pridružujejo deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917, ki zahteva, da se združijo vsi Jugoslovani, ki bivajo v avstro-ogrski monarhiji v samostojno jugoslovansko državo pod vladno cesarja Karla I. in njegovih naslednikov, izrekajo Jugoslovanskemu klubu popolno zaupanje in iskreno zahvalo za trud in odločni nastop za pravice koroških Slovencev, sv. očetu in cesarju Karlu I. pa zahvalo za prizadevanja za skorajšnji častni in trajni mir. — Sledi 285 podpisov, 75 moških in 210 ženskih.

Iz Št. Janža v Rožu 310 podpisov.

Dnevne vesti.

Dekan Henrik Angerer †. Na Veliki četrtki zvečer ob 7¼ je umrl mestni župnik pri Sv. Ilju v Celovcu, preč. g. Henrik Angerer, častni kanonik, kn. šk. konzistorijalni svetnik in dekan; bolehal je samo teden dni. Prehlajenje je sicer še krepkega moža položilo v postelj, s katere ni več vstal. Splošna žalost je zavladala po Celovcu in povsod, kjer so ga poznali, ko se je razširila novica o njegovi smrti. Rajni je bil splošno priljubljen in čislán. Njegovo delovanje je bilo posvečeno revežem, ki so ob njegovem grobu bridko plakali. Ostal je reven in je sproti razdeljeval, kar je imel, da je prišel včas celó sam v zadreg. Še na smrtni postelji je izrazil željo: Nobenega nagrobnega govora, nobenih vencev! Namesto vencev raje pomoč njegovim revežem! Kot govornik je bil zanimiv, izviren in duhovit. Rojen Nemec na slovenskih tleh se je naučil slovensko in je pastiroval tudi med Slovenci, kot kaplan v Kotmarivasi in kot župnik v Mostiču. Slovencem je bil pravičen in je odkrito obsojal zatiranje Slovencev. Rad je tudi prispeval za dobrodelne namene med Slovenci. Rojen je bil na Ziljski Bistrici 1. sept. 1849 in v mašnika posvečen 14. jul. 1872. Njegov pogreb na Veliko noč popoldne ob treh je bil veličasten. Nepregledna množica iz mesta, pa tudi z dežele je rajnemu izkazala zadnjo čast, nad 50 duhovnikov in zastopstva mesta, vlade, deželnega odbora in društev. Pred župniščem je truplo blagoslovil mil. g. stolni dekan Ferdinand Wappis, v cerkvi prevz. knez in škof dr. Heffer, bivši kaplan rajnega; nagrobne molitve je opravil mil. g. mestni dekan in stolni župnik kanonik Martin Kovač, ki je ob grobu priporočal rajnega v molitev. Truplo blagopokojnega so pokopali na novem pokopališču v Smartnem pri Celovcu, kjer poleg matere čaka na vstajenje. Svetila mu večna luč!

Alojzij Progar †. Na Velikonoč popoldne ob petih smo spremili k zadnjemu počitku na mestnem pokopališču v Trnjevici pri Celovcu akademičnega podobarja Alojzija Progarja. Umrl je v deželni bolnišnici, previden s sv. zakramenti za umirajoče. Za mnogo cerkva na Koroškem je rajni v svojem življenju napravil lepo število oltarjev, soh itd., med njimi nekatera prav umetniška dela. Naročila je dobival tudi izven dežele, manjkalo mu je pa potrebnega kapitala, da bi si bil pridobil več slovesa. Zapušča ženo in hčerko. Svetila mu večna luč!

Nemška ošabnost. „Fr. St.“ z dne 30. marca se spodtikajo nad krasno manifestacijo Slovencev za Jugoslavijo v Ljubljani, ki se je vršila dne 25. m. m. Pri tem rabijo še vse predpotopne fraze, kot: „Panslavistenrummel“, „pfäffisches Spektakel“, ter pravijo, da so dr. Korošca vozili po mestu kakor kakega „gledališkega princa“. Ker je vsaka prireditel, ki jo uprizori kdo drug razen Nemcev,

v njihovih očeh komedija, kar pa je nemško, je nekaj krasnega, vzvišenega, velepomembnega... To je namreč nemška navada, da vse tuje zatajijo, če pa tega ne morejo, pa vsaj pomanjšujejo in omalovažujejo. Tako so vsi Nemci samo enostransko poučeni in v resnici mislijo, da je vse tako, kakor so slišali. Seveda gospodje dobro vedo, da ta čast ni veljala dr. Korošcu kot osebi, ampak ideji, ki jo on zastopa in ji načeljuje. Iz strahu, ker vstajamo, pa z visliškim humorjem še „vlečejo“ drug drugega, resnice si niti ne upajo povedati. In tako živijo v vednem nasprotstvu s samim seboj in z drugimi. Ko so pred par leti marširali nemški „buršaki“ s svojimi brezizraznimi in razsekanimi obrazi po mestu, ah, kako je bilo to krasno, kako so rešili Celovec „panslavistov“, ves nemški celovski svet je bil prepričan, da so to bili nemški odrešeniki, čeravno so zastopali neke ideje, za katere živ človek ni vedel — še sami niso vedeli, za kaj pravzaprav gre: ali za nemštvo, ali samo za fleten izlet, ali za dobro in poceni pitje. Zato pa zdaj tudi mislijo naši „napredni“ Nemci, da je pri našem ljudstvu istotaka nesmiselnost. A mi vemo, da gre za Jugoslavijo, za protitež našim tlačiteljem — in tega našega cilja s svojimi predpotopnimi šalami ne bodo prestavili niti za las! Sicer pa pustimo jih, naj lajajo, to kaže le, da jahamo!

Mi Nemci imamo živce, da vzdržimo! Iz Zg. Koroške smo prejeli dopis: Tako je brzojavil nemški „Volkstag“ v Beljaku generalu Hindenburgu. Slovenci od Šmohorja do Št. Jakoba v R. pa spadajo med oni oddelek prebivalstva, ki naj oskrbuje mesto Beljak z jajci, mlekom in menda tudi z maščobo. Ali bi ne blagovolil nemški „Volkstag“ naknadno skleniti, da hyaležno odkloni vse dajatve grdi „veleizdajalcev“, „Srbov“, „panslavistov“ in manjvrednih prehranjevalcev nemških duš? To bi bilo dejanje odkritosrčnega prijateljstva in bi varovalo nemški značaj mesta Beljak. Kaj ne, gosp. dr. Aichelburg, dr. Angerer, dekan Walcher et consortes?

„Bauernkalender“, tako se imenuje mala nemška pratika z naslikanimi svetniki. Prodaja se tudi med našim slovenskim ljudstvom, zato si jo malo ogledmo. Ta „kalender“ je prava sramota kmečkemu imenu. To je packarija, ki ni počenega groša vredna. Kakšni so ti svetniki! Vsi zamazani, zapacani, bolj karikature kot slike, da bi še petletni otroci z njimi ne bili zadovoljni. Pred stoletji ob časih Gutenberga, ko so iznašli tiskarstvo, bi komaj kaj slabšega mogli nameniti za kmete. Ampak za „neumnega“ kmeta je vse dobro, si bržkone mislijo tisti, ki izdajajo za kmete take Bauern-kalendre. Bolj pravilno bi se reklo taki packariji Trottel-kalender in je naravnost sramotno, da se kaj takega izdaja za kmete in se nazivlje z imenom „kmečki kolender“. In ta ducat napacanih sešitih listkov stane 30 vin., v trgovinah na drobno ponekod celo 36 vin. Slovenci imamo lepo Družinsko pratiko, ki ima poleg koledarja še nad 100 strani poučnega in kratkočasnega branja, slik in inseratov, in stane le 40 vinarjev. Imamo staro Blaznikovo kmečko pratiko, koledar Klaverjeve družbe, Misijonski koledar, Mohorjev koledar, Ciril-Metodov koledar, slovensko Jožefovo pratiko, vojaški koledar in še druge, proti katerim je tak „Bauernkalender“ kakor noč proti dnevu. Ampak, pst, „Bauernkalender“ je tudi za nas koristen in potreben, s tem se širi med naše ljudstvo — kultura. Da, širi se kultura, če je že trotlarija kultura. Alles ist gut und nobel, wenn es nur deutsch ist, pravi nemškutar. Pošten Slovenec pa, ki ljubi svoj jezik, a spoštuje tudi druge jezike, pa pravi: Kar je dobrega in blagega, nam je drago, četudi je nemško. A tak „B.-kalender“ in še marsikaj drugega pa ni „gut und nobel“, četudi je nemški.

Gregor Schnabl †. Dne 2. t. m. ob 2. uri jutraj je zapustil solzno dolino zopet eden naših najboljših mož, Gregor Schnabl, hišni posestnik v Zahomcu v Zilski dolini. Dosegel je visoko starost 79 let. To je bil mož zlatega srca in kremenitega značaja in je bil vsled tega daleč naokoli splošno spoštovan in priljubljen. Takorekoč pol svojega življenja je posvetil drugim. Prvo zdravniško pomoč, kadar je bila sila, so ljudje iskali pri njem, k njemu so zahajali v sporih, ki jih je znal poravnati in je tako marsikoga obvaroval tožnih stroškov. Sam narodnjak z dušo in telesom, je tudi vse svoje otroke vzgojil v narodnem duhu. Še zadnji čas je podpisal izjavo za jugoslovansko deklaracijo, rekoč, da mora podpisati s črnim, da podpiše nihče ne bi mogel izbrisati. Za krščansko stvar je bil zelo navdušen in za svoje razmere zelo izobražen. Imel je kakih 14 raznih časopisov naročenih. L. 1866. si je pri Kustoci priboril srebrno svetinjo. Posledico tedanje vojne, živčno bolezen, je pa čutil vse svoje življenje. V vojni je izgubil sina, ki bi bil prevzel posestvo, kar ga je silno potrló. Svetila mu večna luč! Ugledni Schnablovei rodbini naše sožalje!

Z dežele. Slučajno sem dobil v roke 23. številko „beljaške Urške“, kršč.-soc. list „Kärntner Nachrichten“. Čital sem članek o Jugoslaviji, v katerem se dopisnik zgraža nad tem, da je, kakor poroča naš „Mir“, neko dekle pri zborovanju Marijine družbe reklo, v nemajoč za nabiranje podpisov za Jugoslavijo: „Bog z nami in Marija!“ Te nedolžne besede so dale krščanskemu dopisniku povod, da se zaletava v nas, češ da pri Jugoslaviji Bog in Marija nimata nič opraviti, in da vera s politiko nima stika, in da s tem cerkvi in veri škodujemo. Namuznil sem se, ko sem to čital, kajti spomnil sem se nehoté, kako so nemški koroški duhovniki pri takozvanih volkstagih v družbi verskih odpadnikov kot so dr. Angerer in Wolf hujskali zoper Slovence. To pa se je cerkvi in veri gotovo prav dobro prileglo in koristilo! Seveda, kar storijo oni, je vse prav. Zaradi zgoraj omenjenih besed nedolžne Marijine hčerke pa naj si nič ne bodo v skrbi za cerkev in za vero; od nas Slovencev, ki beremo „Mir“, se nobeden ni na tem pohujšal. Nam sta Bog in Marija pomočnika, Nemcem pa Angerer in Wolf. Kdo si je izvolil boljši del, vsak lahko presodi.

Šmihel pri Pliberku. Znani orožnik Mohar, ki je ob priliki podpisovanja jugoslovanske deklaracije rogovilil po naši okolici in plašil naše ljudstvo, je nenadoma — izginil. Tla so mu postala prevročja.

Št. Vid pod Juno. G. urednik! Vi sicer našo župnijo dobro poznate, ker ste bili pred 12 leti naš dušni pastir, a vendar ne uganete, kako naše matere in žene obhajajo spomin padlih sinov in mož. Vi boste mislili na molitve, maše in opravila. Toda ne samo to, ampak v spomin na padle darujejo razne krase za cerkev. Ana Sturm p. d. Šturminja je kupila lepo mašno obleko, Bajcarca v Rikarjivasi so darovali lep oltarni prt in krasen velum Jezusovega Srca, neimenovana je dala popraviti svetilnice za procesije; sveče pa najdemo vsak hip na oltarjih. Bog jim poplačaj!

Podjunska dolina. (Naši trgovci) sicer radi vidijo, da se pri njih kupuje. Te želje so upravičene, kajti: svoji k svojim. Ali tudi mi odjemalci bi želeli, da se nam ustreže z narodnim blagom, kolikor je sedaj v vojski sploh mogoče. Ni nič bolj sitnega kakor to, če moramo kupovati samo judovske, sulferajnske in südmar-kine vžigalice in nemške dopisnice in razglednice, ki so večkrat celo pohujšljive. Saj vendar imamo Katol. Bukvarno v Ljubljani, tiskarno sv. Cirila v Mariboru itd.

Ojstrica. (Smrt.) Hud udarec je zadel pd. Očkovo hišo. Dne 23. marca je umrla na porodu splošno priljubljena gospodinja Marija Očko v starosti 43 let. Globoko potrtemu možu, našemu večletnemu cerkvenemu ključarju in občinskemu svetovalcu izrekamo iskreno sožalje!

Pokrče. (Nov mašni plašč.) Vesel je bil praznik sv. Jožefa, ko smo se zbrali k božji službi v lični cerkvi sv. Andreja. Veselju v naravi je odgovarjalo veselje v srcih. Slovesnost praznika, lepo ubrano petje pevskega zbora in ne v zadnji vrsti krasen mašni plašč, katerega so si omislili vrli Vučinčani za vsoto 200 K, nas je navdajalo z veseljem. Vas šteje le malo posestnikov in vendar sta vneta nabiralca, cerkveni ključar Franc Primaš pd. Štamec in Tona Donež to prime-roma veliko vsoto v enem popoldnevu nabrala, za kar gre velikodušnim darovalcem kakor še prav posebej požrtvovalnima nabiralcema iskrena zahvala in Bog plačaj! Plašč so prav lepo izdelale čč. sestre v Kazazah. — V Mohorjevo družbo je letos vpisanih 82 udov, torej 50 več kot lanskó leto. Vse kaže, kako ukaželjno in blago je naše dobro ljudstvo in kako zaupa svojim pravim prijateljem.

Libuče. Na Belo nedeljo, dne 7. aprila t. l., popoldne ob 3. uri se vrši pri Hrnutu v Libučah občni zbor Živinorejske zadruge za Libuče in okolico, r. z. z. o. p., s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva, 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1917, 3. Slučajnosti. — Ako bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje isti dan in na istem mestu drug občni zbor, ki bode sklepal brezpogojno. — Načelstvo.

Vransko. (Sv. birma) se bo delila letos v Braslovčah 14. jul.; na Vranskem 15. jul.; v Šent Juriju pod Taborom 16. jul.; v Šent Pavlu 17. jul.

Vransko. (Kmet grajščak.) Graščinsko veleposestvo baron Wittenbachovo v Kapli kupil je mali posestnik J. Kokoll.

Iz Strpnevasi. Junaške smrti za domovino je padel vrl mladenič Pavel Močnik pd. Petelinov, star še le 18 let. Odrinil je k vojakom 10. sušca 1917 ter služboval brez vsakega najkrajšega dopusta. 28. prosinca t. l. mu je pretrgala sovražna granata na monte Pertika nit mladega življenja. Žalujočim, materi, bratom, sestrám in prijateljem, ki ga pogrešajo, tolažbe, njemu pa večni mir!

Mladenici.

Prevalje. (Pogreb.) Na praznik Oznanjenja Device Marije smo spremili k večnemu počitku eno najboljših Marijinih hčera, svetovalko naše Mar. dr., Marijo Kotnik. Bila je blagega značaja. Pogostokrat je prejela sv. zakramente. Močna in trdna opora je bila za našo Mar. družbo. V svoji bolezni je imela eno željo, da bi jo poklicala Marija k sebi na svoj praznik. Iskrena želja se ji je izpolnila. Na Marijin praznik se je vršil njen pogreb, ki je bil veličasten. Marijina družba jo je spremljala polnoštevilno, družbenice v belih oblekah so nosile svojo pokojno tovarišico. Za krsto so šli člani 3. reda, katerega ud je tudi bila, in še mnogo drugega občinstva. Ob grobu se je poslovlil vodnik Mar. dr. v ganljivih besedah, kako sladka in vesela je smrt Marijinega otroka, pevski odsek ji je pa zapel lepo Marijino pesem: „Čujte, za slovo iz groba...“ Mirno spavaj v Gospodu!

Sl. Plajberg. (Žalostna Velikonoč.) V gostilno v Zapotnici so prišli dne 24. 3. trije nemški dijaki. Ker ni bilo pijače, so si dali postreči s kavo. Nato so odšli gledat slap Šum. Gostilničarka vdova je med tem šla v hlev. V tem času so ji dijaki ukradli vse meso okoli 20 kg iz shrambe in ga shranili do odhoda v bližnji cerkvi. Ko se je vdova vrnila, so jo naprosili, da jim je skuhala krompirja, češ zabelo da imajo seboj. V resnici je pa bila vdova najemnica bo le težko dobila nazaj, kar so ji odnesli, saj ji še za Velikonočni žegen niso pustili.

Vogrče. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi na nedeljo 21. aprila popoldne po blagoslovu v Vogrčah igro „Junaške Blejke“ in sicer v korist spominski cerkvi za padle junake v Celovcu. Z ozirom na dobri namen prireditve se pričakuje obilna udeležba.

Šmihel nad Pliberkom. V Dolinčičah je dne 25. marca umrl 75 let stari Andrej Štular pd. Južap. Rajni je bil vsled svojega mirnega značaja obče priljubljen. N. v m. p.

Guštanj. Delavci, tržani in kmetje se tukaj vsak dan povprašujejo med seboj, koliko živine je že naš grajščak Osiander dal vnovčevalnici za živino, a nobeden si ne ve pravega odgovora.

Guštanj. Umrl je v bolnišnici v Pilznu na Češkem sin tukajšnjega g. Jožefa Caksa, Pepe, 28 let star, ki je služil pri mariborskem 26. dom. pešpolku ter je bil na bojišču večkrat ranjen. Rajni Pepe je bil pred kratkim v Guštanju na dopustu ter je bil povsod priljubljen. Vrlemu mladeniču naj bo češka zemlja lahka! Čaksovi rodbini naše sožalje!

Guštanj. Brata Lečnik sta kupila v Guštanju od g. Dobrovnika takozvano Čarejevo posestvo z gostilno. Ker je pri gostilni veliko dvorišče in hlev ter vrt, je važno, da je reč prišla v slovenske roke.

Javornik pri Guštanju. Umrl je I. Skutnik pd. Dolski mlinar (sedaj Javornikov mlin). Rajni je bil dolgo časa bolan, in že lansko leto, ko je umrl njegov sin, ni mogel iti na pogreb. N. v m. p.

Ravne pri Guštanju. Kakor je „Mir“ že poročal, so neznani tatovi ukradli železniškemu čuvaju g. Pauseju dva lonca masti. Sedaj so zviti uzmoviči oba prazna lonca pustili na železniškem tiru in v loncu je bilo nemško pisano pismo, v katerem pišejo drzni „mastno-snedni“ tatovi, da je špeh bil slab in da mora za drugokrat boljše pripraviti, ker sicer si ne bosta z g. Pausejem več dobra. Včasih so tatovi še prijazni. Žendarmenija jih še vedno zasleduje.

Selenberk pri Guštanju. V pondeljek na Marijin praznik sta šla iz cerkve dva kmeta in se pogovarjala takole: A: Meni je Geiersberger že zopet poslal pošto, da moram dati par volov. Danes sem bil na občini, da se napravi prošnja, naj mi jih pustijo, ker drugače ne bom mogel posejati. — B: Meni se pa čudno zdi, zakaj da Geiersberger ne gre k Osiandru, ki ima poln hlev pitane živine. — A: Pravijo, da se Geiersberger tega Gamsenkerja boji. — B: Mislim, da le zato, ker je Geiersberger Nemeč in Osiander tudi Nemeč, in veš, da vrana vrani oči ne izkljuje. — Oba vzdihneta naenkrat: Takih Nemecev reši nas, o Gospod, in daj nam kmalu Jugoslavijo!

Št. Rupert pri Velikovu. (Naznanilo.) Tukajšnja Marijina družba bo igri „Marijina smrt“ in „Pri gospodi“ na Belo nedeljo, dne 7. aprila t. l., ob 3. uri popoldne, v tukajšnji šolski telovadnici ponovila.

Nevarnost požara. Iz blaške občine pri Pliberku se poroča: V vasi Vogrče so se vnele zastarele saje v dveh dimnikih, to na sredo in petek velikega tedna. Ker so strehe slamnate, je s trhljih skodel bila nevarnost poleg zadostnega vetra zelo velika; posebno zadnji slučaj bi bil

lahko usodepoln, ker je gorela že streha, v obližju pa gosto stoječa poslopja.

Guštanj. (Marijina družba.) Na praznik sv. Jožefa, katerega ima naša Marijina družba za glavnega patrona, smo slovesno obhajali svojo prvo obletnico. Sprejeti sta bili tudi dve kandidatini v družbo. Na veliki petek in soboto pa so članice opravljale molitvene ure pri božjem grobu. Molile so od zjutraj do blagoslova zvečer ter so se menjale vsako uro po dve in dve.

Kotlje. (Za Jugoslavijo.) Zanimanje za Jugoslavijo tudi pri nas vedno bolj narašča. Vsi, ki so jasne pameti ter razumejo veliki pomen sedanjih dni in so že siti tujčevega jarma, se za njo z navdušenjem oglašajo. Pa saj mora umeti vsak otrok, da bo za nas Slovence boljši, če bomo mi sami skupaj v eni državi in Nemci tudi sami. Ne bomo mi njim in ne oni nam v nadlego, in mir bo med nami. Pač se pri nas mnogi, četudi neradi, klanjajo še tuji sili, a vsaka sila enkrat omaga, in pravica, četudi počasi, enkrat vendar le zmaga. In zmaga pride enkrat tudi nam! Zato le pogumno se držite. Naj vas sovražniki jugoslovanske misli tudi strašijo ter vas skušajo pridobiti za podpise, ue verjemite jim in ne dajte se pregovoriti. Oni pač delajo za svojo, pa ne za našo korist. Kdor je nam v srcu tuj ali se s tujcem brati, nikdar ni bil in ne bo naš prijatelj. Kako dobro nam hočejo naši narodni nasprotniki, ste lahko do zdaj spoznali. Dosti ste bili od tuje gospode prezirani, dosti stiskani in zaničevani. Bili smo vedno tujci na svoji zemlji. Obljubujejo nam Korošcem zlate čase. Zakaj pa nam zdaj več pravic ne dajo, ko imajo vendar vso moč oni v rokah! Poznamo te obljube. Radi bi pač imeli, da bi ostali še naprej pod njihovim jerobstvom in bi nas še naprej izkoriščali kot dozdaj. Pa nismo več otroci. Vsak otrok enkrat doraste in hoče postati samosvoj, tako tudi vsak narod enkrat dozori. In tudi naš slovenski narod je že toliko zrel, da lahko sam sebe vlada brez nemške pomoči. Mi hočemo avstrijskega cesarja, a nočemo nemške vlade, ker nas je ta vedno tlačila kolikor in kjer je mogla.

Naša pesem se glasi:

Zima trda se poslavlja,
vrača ljuba se spomlad:
vse radostno jo pozdravlja,
polni srca tisoč nad!
Rod slovenski, rod teptani,
čutiš-li že novo moč?
Stri verige, z groba vstani,
zdaj je tvoja velikonoč.

Noč jetništva, noč trpljenja
že premagana beži,
jutro novega življenja
že na nebu ti žari.

Cesar blag ti prostost nudi,
— Bog ga živi Karola —
hitro se iz spanja zbudi,
kliče Jugoslavija!

— * —

Strah sovražnike navdaja,
zbegano je njih srce,
dan osvete že prihaja
za krivice storjene.

Ni za sužnje Bog nas vstvaril,
sužnosti naš rod je sit;
Bog nam um je, moč podaril,
zato hočmo prosti bit'.

Opomba: Se lahko poje po napevu: Tiha luna jasno sijje... Mogoče pa najde kdo drug kak bolj primeren napev.

Marija na Zili. Slučajno mi pridejo v roke tiste „Štimce“, v katerih so napadeni naš gospod župnik pod naslovom: „Župnik Meško hodi okoli“, jaz pa pristavim: Dopisnik pa zato leži. Ta mož — mislim, da se poznamo — razlija svoj žolč po našem spoštovanem g. župniku. Dopisnik v „Fr. St.“ pripoveduje, da se več „bindišarjev“ od Marije na Zili pritožuje, da gosp. župnik „nadaljuje politično rovanje“. Le gotove ljudi, ne pa dobrega slovenskega prebivalstva, mora grozno peči, da „župnik hodi“ po svetu in da ni več v ječi ali celo na gavgah, tiste ljudi namreč, ki so vzor in največja ljubezen gotovih „deutschfreundlich“ bindišarjev, kakor jih „Fr. St.“ zasramujejo. Pri tem se spomnimo, kar je rekel posl. Walcher: „Den Verrat liebt man, den Verräter verachtet man“ (izdajalstvo ljubijo, izdajalca pa zaničujejo). Dopisnika v „Fr. St.“ bi prosili, naj vendar pové imena tistih „deutschfreundlich bindišarjev“! Tedaj se bo videlo, kakšni ljudje da so to! Morda pa le gotovi protestanti in njihova žlahta! Kaj pa te ljudi briga katoliški župnik? Dopisnik naj pove, katere otroke da je pošiljal g. župnik za podpise in kje da je agitiral? Hvala Bogu, časi so že davno minuli, ko je moral slovenski župnik na Koroškem vse sam storiti. Dovolj nas je zavednih Slovencev, ki se ne damo psovati z „bindišarji“ in ki se zavedamo svoje dolžnosti do svo-

jega naroda. Mi smo oskrbeli podpise za deklaracijo. Dopisnik v „Fr. St.“ bi bil bolje storil, če bi bil porabil čas raje za svoj poklic! Vprašamo: Kaj pa ima občina opraviti z našim gosp. župnikom, ki jo dopisnik kliče na pomoč? So g. župnik morda hlapec občine? Gosp. župnik svojo službo vestno in izvrstno opravljajo, kar dopisnik sam dokazuje: zakaj star pregovor pravi, da na dobrem sadu ose najraje jedó. Odkod pa nasprotstvo „napredne“ občine, dobro vemo: Ker so hoteli g. župnik na Veliki šmaren tisto škodljivo godbo s plesom odpraviti! In tedaj je moral biti sklican „deutschfreundlich“ občinski zastop! Če imajo „štimce“ korajžo, naj le nadaljujejo grdo gonjo. Bomo že videli, pred katerim pragom je več smeti!

Slovenski posestnik.

Naše žrtve.

Št. Vid pod Juno. V 11. šte. „Mira“ se je poročalo, da se jih v naši fari 11 pogreša; pri tem se je pozabilo še na Janeza Smolnik pd. Pavležov, na Nužeja Lah pd. Topej in Šimna Mohor pd. Vinklarja. Predstojništvo Dijaškega doma pa prosimo, da bi tudi pogrešane vojake sklenilo v sv. maše, ker je le malo upanja, da bi se še ta ali oni oglasil. Tako ima naša župnija 40 mrtvih in 10 pohabljenih. Ali take žrtve nič ne zaslužijo plačila? Plačilo naj bode slobodna Jugoslavija pod žezlom našega cesarja Karla I.

Dvor. Iz naše župnije so do zdaj darovali svoje življenje za domovino sledeči vojaki: Rup Franc, umrl 24. 9. 1914 v Kašavi; Habernik Urban, umrl 20. 10. 1914 pri Novomestu v Galiciji; Ogris Janez, padel 29. 10. 1914 pri Przemislu; Huter Franc, padel 21. 11. 1914 v Galiciji; Jesenik Andrej, padel 28. 11. 1914 v Karpatih; Bürger Miha in Stosir Bartl, padla leta 1914 v Galiciji; Bajs Simon, padel 15. 5. 1915 pri Kolumbeji; Kaiser Avgust, padel 19. 5. 1915 v Galiciji; Lipič Jože, padel 6. 6. 1915 pri Mejvadatu v Galiciji; Kopajnik Gašper, padel 22. 10. 1915 pri Gorici; Rautnik Jožef, padel 30. 5. 1916 na Plöckni; Kaiser Ernest, padel 3. 6. 1916 na ital. fronti; Koban Feliks, umrl 23. 8. 1916 v ruskem ujetništvu; Maier Robert, padel 11. 12. 1916 na ital. bojišču; Schöfman Filip, umrl 9. 1. 1917; Bürger Jakob, umrl 18. 2. 1917 na Niž. Avstr.; Tepih Andrej, padel 2. 8. 1917 na ital. fronti; Lipič Herman, padel 7. 11. 1917 na ital. fronti; Strekl Andrej, padel 26. 2. 1918 na ital. fronti. Naj jim sveti večna luč! Počivajte v miru!

Šmihel nad Pliberkom. („Sveta in dobra je misel, moliti za mrtve...“) Tako lepo nas je potolažila novica, da se bo v „Dijaškem domu“ maševalo za naše rajne vojake. Je vendar najsvetejša daritev, združena s pobožno molitvijo, edino, kar si še naši ljubljani padli sinovi in očetje od nas želijo. Tudi naša župnija je žrtvovala veliko dragih src za cesarja in domovino. Mrtvi so: Jakob Čebul (Čebulov), Pavel Močnik (Petelnov), Luka Jenšac (Jenšacov), Ant. Kaižer (Kajžrov v Rinkolah), Friderik Kuhar (Kuharjev); Vid Čarf, Alojz Čarf (Mlinarjeva v Gonovecah); Alojz Mlinar (Žnidarjev v Breški vasi), Anton Miklin (Šmonov), Janez Podovšovnik (Lesjakov v Breškvasi), Janez Elbe (Kuštrov), Jožef Groß (Žajnikov), Miha Tepej, Jurij Vunček, Jožef Slapar, Anton Rudolf (Rudolfov), Jožef Kraut (Poltnikov na Bistrici), Jožef Mört (Rudolfov), Franc Mört (Čudejev), Alojz Gril (Grilov), Jurij Werkl (Horantov), Juri Šumnik (Uhlrov v Dvoru), Tomaž Pöré (Vidrihov), Leopold Sadjak (Lesjakov v Rinkolah), Luka Sadjak (Plesnov), Rudolf Figo, Jožef Račnik (Šerčerjev); Juri Hafner, Tomaž Hafner (Vrtnikova); Franc Šorš, Val. Amruš (Črncev v Kotu), Pavel Skijaz, Val. Bošank, Lorenc Sadjak (Klančnikov), Alojz Hanin (Haninov) 37. — Pogrešajo se: Valentin Čebul (Pašovnik), Jernej Levičnik, Aleš Riedl (Miklin), Anton Kraut (Fera na Bistrici), Jakob Hibernik (Knazejev), Jakob Aleško (Oslov), Val. Mört (Anderlnov), Franc Kapun (Dihur), Simon Breznik (Klamfarjev), Valentin Fera (Ostermanov), Štefan Smrečnik, Jožef Srienec (Srienec na Blatu), Ignac Lamprecht (Verjant v Podgori), Jernej Skrinjar (Rebernikov v Večnivasi) 14.

Apače. Vojska drvi s polnim parom dalje in ni čuda, če pobere zdaj enega, zdaj zopet drugega. Bojuj se še tako hrabro in uteci še tolikokrat smrtni nevarnosti, vendar pride enkrat vrsta tudi na te, ker se noče napraviti konec temu nečloveškemu klanju. Tako je došlo pred enim tednom zopet žalostno poročilo iz bolnišnice v Budjejevicah na Češkem, da je tamkaj podlegel smrtnim ranam, zadobljenim na italijanskem bojišču, zali mladenič Jožef Mačnik pd. Požarnikov. Bil je ponos in veselje svojih starišev, blagega srca in poštenega značaja, obče spoštovan, priden in marljiv delavec. Lahko si vsled tega tolmačimo ne-

vtolažljivo žalost zlasti njegove matere. Božja previdnost je pač čudna in nedoumna, da si ravno najboljše kot žrtve izbere in k sebi kliče. Zanj je zdaj vojska končana, šel je uživati krono zmage, vsled tega njegov konec ni izguba, zakaj „kratko je živel, a mnogo let dosegel“. To žalujoci Požarnikovi družini v tolažbo! Rajni je že šesta žrtev, ki jo je zahtevala sedanja vojska od naše male fabe, zakaj padli so na bojišču, oziroma umrli na dobljenih ranah po bolnišnicah: Jožef Ilavnik pd. Ožboltov; Tomaž Lužnik pd. Hobšnikov; Črnezelj Jožef pd. Črnezelj; Lenart Kracina pd. Rieplov in Luka Čertov pd. Šribarjev v Hmelšah. Naj počivajo v miru!

Grabštanj. O tri in pol leta pogrešanem Martinu Kordažu pd. Batniku v Zablatih je prišlo uradno poročilo, da je umrl že 3. oktobra 1914 v Przemislu. Od njega samega je prišlo zadnje poročilo dne 19. septembra 1914. Rajni je bil rojen leta 1885 in poročen meseca januarja 1914. Zapuščala mlado ženo in enega otroka. Bil je izvrsten pevec tenorist. Nad štirinajst let je prepeval v čast Bogu v cerkvi v Medgorju. Bil je izredno veselega značaja in obče priljubljen. Bodi mu zemlja v daljni tujini lahka! Njegove drage pa naj tolaži Bog, posebno mater, ki je izgubila z njim že drugega sina; tretji, zdaj edini, pa se nahaja na italijanski fronti.

Naši vojaki.

Nekoliko zapoznemo objavljamo velikonočne pozdrave naših vojakov s fronte, objavljamo jih pa kljub temu, ker vemo, da domači že težko čakajo na te pozdrave. Slehern človek se je na Veliki teden in na Veliko noč spominjal naših vrlih vojakov, ki so tako daleč od doma v mislih bivali pri nas in v duhu z nami molili od mrtvih vstalega Zveličarja. Vsem našim fantom in možem, ki služijo cesarja, vračamo tople pozdrave, želeč jim iz srca, da se prejkoslej povrnejo na domove, braniti domačijo in svoj narod, kakor so dosedaj tako hrabro branili državo na bojišču.

Dragi „Mirovi“ bralci! Pošiljam vam srčne pozdrave in želim vsem pri popolnem zdravju in dobri volji prav veselo Veliko noč, tako srečno in tako veselo, kakor sem jo jaz obhajal vselej prav z otroškim veseljem tam na lepih Djekšah. Mislim, da nikjer ni bolj veselo in bolj praznično, kakor je bilo na Djekšah. Navadno se je poslovila že prej zima, ki tamkaj traja pet, šest mesecev, in narava je že oživila. Topiči so naznanjali veliki praznik miru, vse je hitelo čez hribe proti cerkvi, matere s svojimi otročiči, starci ob svoji palici, mogočno so trijančili veliki zvonovi, vseh osem, dolga procesija se je vila okoli vasi. Ljudje so na glas molili: Bog obvari in blagoslovi naša žitna polja! V čast Bogu nam je Štinej prepeval od mladosti do svoje starosti veselo alelujo. Marsikatero solzo sem videl teči čez lice; bile so solze srčnega veselja in radosti. Pri takšnih priložnostih so bili polnoštevilno zastopani tudi možje in mladeniči. Takrat smo bili srečni. Bog daj srečo meni in vsem, da bi še kdaj na Djekšah Veliko noč obhajali! Bliza se četrta Velika noč v vojni. Kot vojak sem obhajal prvo Veliko noč vojne v Celovcu, drugo v Trstu, tretjo na Grmadi; najslabša med temi in najbolj žalostna je bila v Celovcu in najbolj vesela zame na Grmadi. Jasna noč, zvezde so migljale na nebu in luna je blede sijala na bojno črto, kjer so bliskali šrapneli okoli laških letal, ki so nam prinesli nekaj bomb. Topovi so grmeli, strojnice grmele kakor sicer vsak dan, vendar sem imel to srečo, da sem klečal z nadvojvodi, brati našega vladarja, pri mizi Gospodovi. Kakšna bo letos Velika noč in kje jo bom praznoval, mi pač ni še znano, samo to vem, da bom ta dan obhajal tudi svoj 40. rojstni dan, če mi Bog drugače ne odloči. Zato pa vam domačim želim prav veselo Veliko noč. Spominjajte se nas v molitvi, ko boste alelujo spevali; ne pozabite pa tudi tistih, ki so šli počivat. Marsikateri, ki je lani trdno upal, da bo letos Veliko noč obhajal doma, tam na bojišču spi. Upajmo, da mir ni daleč. Ko pride iz groba resnica in pravica, pride z njima tudi mir; ali danes vlada na svetu še laž, krivica in napuh. Ljubi Bog, daj kmalu zavladati resnici in pravici in daj nam ljubi mir, in ves svet bo tako srečen, kakor so bili pred vojsko Djekšarji. Z Bogom, na zdar! Jurij Gözellt.

Na Laškem, dne 17. sušca 1918.

Že četrte velikonočne praznike bomo obhajali na bojnem polju. Prve smo imeli v strelskih jarkih v Galiciji, pri mestu Solotvina, druge na naši koroški meji. Ta čas smo počivali ravno na Brdu v Zilski dolini. Tretje smo obhajali že malo više, na Plöcknu, in letos smo hvala Bogu v rezervi v neki prijazni vasi na Laškem, kjer ostanemo tudi čez praznike. Nastopili so krasni dnevi. Že je začelo cveteti sadno drevje, posebno črešnje. Travniki zelenijo, in trta prav hitro poganja.

Ljudje pridno delajo na polju in travnikih. Mi smo pa daleč ločeni od svojih dragih. Kako bi Vam pač tudi radi pomagali, ko bi bilo mogoče! Kaj pa vi tam v tužni Koroški, v mrzlih visokih planinah? Ste se že ogreli?

Želimo vam vsem prav vesele velikonočne praznike. Podjurski fantje: Jurče Nachbar, kuhar; Jakob Mišic, Pavel Mathia, Nužej Kerbitz, Janez Mesner, Ožbe Pšeničnik, pešci; Pavle Bricman, narednik; Jan. Magar, Maks Žagar, Fr. Trapič, Brutej Martin, desetniki; Maks Nuck, pešec; Maks Brutej, častn. sluga. Fantje od 7. pp.

Najsrčnejše pozdrave pošiljamo vsem slovenskim dekletom, bralcem in bralkam „Mirovim“ iz daljnega juga in voščimo vsem zdrave in vesele velikonočne praznike. Mi jih bomo obhajali daleč od ljube domovine. Drugače se imamo prav dobro in upamo na skorajšnji konec vojske. — Tomaž Prosekar iz Plešivca pri Kosmarivasi, Dragotin Sadjak iz Globasnice, Lenart Žunkovič, Saksida Ludovik, Miklau Jožef, iz Velikovca.

Odpravljene rane zamorejo tudi še po dolgem času boleti in je vsled tega svetovati, da se ima za vse slučaje pripravljeno bolečine odpravljajočo domačo sredstvo. Priporočamo v ta namen Fellerjev antiseptični, bolečine odpravljajoči rastlinski esenčni fluid z zn. „Elsa“-fluid. To staro priznано domače sredstvo se zunanje rabi in je pri bolečinah vsake vrste zanesljivo, bolečine odpravljajočega, blagodejnega učinka. Mnogo čez 100.000 zahvalnih pism in zdravniških priporočil potrjuje njegove dobre uspehe. 12 steklenic pošlje povsod franko za le 14 K 32 h lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 67 (Hrvaško). Kdor je na spodnjem trupu občutljiv, naj vzame pri zapiranju le Fellerjeve mlo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa“-kroglice. So najprijetnejše odvajalno sredstvo, ne škodujejo črevesju, človek se jih ne navadi in tudi žene in otroci jih radi jemljejo. 6 škatlic stane franko na zgorajšnji naslov naročenih 7 K 37 h. Med ostalimi „Elsa“-preparati, ki so najbolj priljubljeni, opozarjamo bi svoje čitatelje še na izborno hitro učinkujoče sredstvo zoper kurja očesa: Fellerjeva turistovska tinktura (tekoča). 1 steklenica 2 kroni in v rabi prijetni Fellerjev „Elsa“ turistovski obliž v kartonih po 1 in 2 kroni. (ft)

Koroški gospodar.

Vrelec naše suše.

Ni ga danes časnika, ki bi v svojem gospodarskem oddelku ne povdarjal in razmotrival popolno odpoved naše prehranjevalne organizacije ter dostavljaj temu žalostnemu dejstvu svoje mnenje, svoj komentar. Če so si mnjenja o vzrokih pomanjkljivosti oskrbe prebivalstva tudi v marsičem nasprotujoča, v enem poglavju vendar popolnoma soglašajo; v dejstvu namreč: Da postaja preskrbovanje prebivalstva z živili vedno bolj težavno in — pomanjkljivo.

Vprašanje preskrbe prebivalstva z obleko še ni na dnevnem redu in dasi že zelo pereče, bomo govorili in razpravljali o njem — kakor je v Avstriji navada — šele po toči. In rešiteljica tega vprašanja bo morda moderno sredstvo — rekvizicija. Saj se tega enostavnega sredstva poslužujejo tudi organizacije za prehrano prebivalstva v poljubni meri. Ta žalostni pojav v preskrbi prebivalstva pa ni samo sad vojske, ampak je v ravno toliki meri naravna prikazen, naravni neuspeh vzgojevalnega sistema, ki vsemogočno vlada v naši Avstriji že skoraj 50 let in ki je svetovnoznani umetnik v — razdiranju.

Funkcionarji, katerim je izročeno preskrbovanje prebivalstva z živili, so po večini vzeti iz onih slojev ljudstva, ki so vzgojeni na podlagi sledečih treh načel, namreč: 1. V mržnji do vsega, kar ni nemško, 2. V poveljniškem duhu in v pisarniškem delovanju in 3. V izvrševanju sile. To troje je vsa preskrbovalna veda in ves gospodarski talent večine onih, v kojih rokah sta danes pravica in dolžnost, preskrbeti prebivalstvo z živili in obleko. Pregovor pravi: „Kogar hoče Bog kaznovati, mu vzame pamet.“ In zares; nepristranski opazovalec razmer bo priznal: V Avstriji bi Bog v tem oziru ne imel mnogo posla. Dokaz temu so dejansko vznemirjajoče razmere, katere pa imajo svoje korenine v vednem, doslednem in trdovratnem zapostavljanju in v popolnem umevanju glavnega vzdrževalca države — v preziranju našega kmeta. Kmet in njegove potrebe sta bila vedno „smešni kapitel“ v državi in zadnji postulat (zahteva) v njenem proračunu.

Enostransko se je ravnalo s kmeti tudi v deželi vsled nemškonacionalne nestrpnosti. In ali se prizna in ume danes vsestranska važnost kmetijstva? Za fronto pač! A sicer je ostalo umevanje kmetškega bistva tudi danes samo v besedah: Daj, sicer — dobiš! Molči, dokler živiš!

Vem, da bo to moje prepričanje in naziranje vzbudilo mnogo nasprotstva; saj resnici se je vedno nasprotovalo; prav pa mi daje dejstvo, da je vzgojevalni sistem v Avstriji glavni vrelec naše suše, v kateri se glede preskrbe prebivalstva z živili nahajamo.

Te vrste nisem spisal v svesti si, da se bodo razmere vsled njih izboljšale; tega prav nič ne pričakujem. Zapisal sem to svoje prepričanje za-

radi tega, ker današnji svet pač ve, da je bolan, a nima več moči, odstraniti vzroke zavratne bolezni, ker so kronični in vsled tega vsakdanje mislečemu človeku nepojmljivi. Kdor pa morda živi v upanju, da se bodo odstranili vzroki te kužne bolezni vsled izobrazbe človeške družbe, ta goljufa samega sebe; kajti današnja človeška družba vzrastla je pod načelom: „Izobrazba brez vzgoje“. In čas, katerega grenkosti mi uživamo, ni nič drugega, kot sad te izobrazbe. Znak prave, dejanske izobrazbe človeške družbe, kakor tudi posameznega človeka, sta poštenost in nesebičnost. Domovina teh dveh lastnosti pa naša država ni. V naši državi se je vzdrževal, negoval, hvalil in poveljeval skoraj 50 let tak šolski sistem, ki je živa podoba sadu okoli mrtvega morja. In to v tem večji meri, čim višji je šolski zavod, s par maloštevilnimi izjemami. Danes pa se kaže 50letna setev v po večini slepem in praznem klasju in tembolj nadvladajoči juliki.

Slep hlapec nevednosti je, kdor trdi, da je vseh današnjih napak, nedostatkov in krivic le vojska kriva, kateri se vsak neuspeh in tudi odpoved naše oskrbovalne organizacije pripisuje. Res je sicer, da je vojska zelo obremenila preskrbovalni aparat in otežkočila prehrano prebivalstva; a nedostatkov v naši prehranjevalni organizaciji vojska nikakor ni povzročila. „Zlato se v ognju skuša“, pravi pregovor in ravno v sedanjem času bi imeli naši vodilni faktorji priložnost in dolžnost pokazati, da so svoji nalogi kos, da je smer njihove gospodarske politike prava in zdrava in njihova gospodarska zmožnost in usposobljenost neoporekljiva in nedotakljiva. Mizerija pa, v kateri se tozadevno nahajamo, dokazuje ravno nasprotno; vrhutega pa je tudi jasno zrcalo gospodarske politike, ki se, prikrita očem ljudskih mas, v mirnem času v državi zasleduje in udejstvuje. To politiko je pač v resnici tirala vojska z neizprosno silo na dan. Postavila jo je v izlozbo na ogled vsem, ki imajo zdrave oči in prazen želodec; a kolo javnega življenja v naši državi se bo vrtelo po svoji navadi tudi zanaprej še ob robati osti na podlagi navedenih treh načel — tudi pri koroški vnovčevalnici za živino.

Dokazi za to trditev so dnevni. Sledi naj samo eden: Vse prehranjevalno gibanje je osredotočeno v centralah. Te centrale so za kmeta hujše zlo, kot so bili nekdanji mešetarji, ker je kmet izročen na milost in nemilost sklepom teh organizacij, kateri pa nikakor niso prirojeni času in razmeram, v katerih je kmet živeti prisiljen. Tudi so si zahteve vojaštva in prehranjevalnih funkcionarjev v navskrižju. Prvi zahtevajo mesa v izobilju, drugi pa mleka nič manj. Kmet naj pa copra, ali pa — sedi, če kazni plačati ne more. Živini pokladati je kmetu prepovedano; a živina bodi tolsta in daj ob enem mnogo mleka — to želijo centralni gospodje. Živina pa, ki tehta vsaj 180 kg, je že proglašena kot zrela za klanje in prebivalstvo naših hlevov izginja, kot bi ga kuga klala.

Kako pa se ravna s kmeti pri oddaji živine od strani koroške vnovčevalnice za živino, bodi v naslednjem navedeno: Za rejno živino plačuje koroška vnovčevalnica ponajveč 3 K za kg žive teže. To je naravnost smešna cena za rejno živino v današnjem času. Pri tehtanju živine se nje teža zaokroži od 5 do 5 kg, tako da izgubi kmet od 1 do 4 kg pri plačilu. Od ostale, navzdol zaokrožene teže živine se kmetu odtegne — ne vem na kateri podlagi — zopet 3%, menda za shujšanje živine in za krmo med prevažanjem. Kmet mora živino na svoje stroške prignati do tehtnice, kar ga stane najmanj tudi 3% izkupička. Namesto izplačila v gotovem denarju, sprejme kmet pri oddaji živine „Šumijev recept“ in po preteku dobrega meseca šele nakazani znesek od nemške Koroške banke, katera seveda zopet zaračuni svoje „Spesen“ in kmet izgubi mesečne obresti, ki bi jih na pr. v poštni hranilnici že prvi dan užival. Vrhutega računski pogreški pri vnovčevalnici niso izključeni, kar povzroča zopet kmetu sitne pisarije.

Tako se postopa s kmeti pri oddaji živine od strani centrale in pri oddaji žita in krme prav nič boljše. Ena komisija podi drugo; kontrola sledi kontroli, komisarjev je kot roparskih ptic in uspeh? Srečno smo prijadrili do 4 kg moke na mesec in osebo! Seno pa, ki smo ga lansko leto že oddali, še letos ni plačano. Kmet ni več lastnik svojega imetja; ni več prehranjevalec države; postal je suženj central in spada kot tak med prehranjevalno robo.

In čemu naj bi povedal še več? Saj je svetu znano, da: Kdor resnico govori, je največji hudo-delec v državi. Zato pa: Vse pride kakor priti mora, da vse pride, kar priti mora. Torej: Le kar tako naprej — vsak je svoje sreče kovač. Kmet pa je danes železo v rokah centralnih kovačev. O njih mojstrstvu v obdelovanju tega železa bo pa čas govoril.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

Sejte laneno seme.

Tako meni „Straža“ od dne 26. marca t. l. in pravi v svojem poročilu med drugim: „Tujih surovin (lanu, konopnine in preje) za perilo in obleko, še dolgo ne bo. Te stvari si bomo morali pridelati sami. Čudno je le, da vlada ni poskrbela letos dovolj lanenega in konopljenega semena. Kmetje, pomagajte si sami. Izposodite si seme pri sosedu ali prijatelju.“ Pisatelj tega članka ima dobro voljo; mi tudi. A pri sami dobri volji ne rastejo lan in konoplje. Če vlada ni oskrbela dovolj semena, kar se nam prav nič ne zdi čudno, odkod ga naj vzame kmet za se in vrhutega še za posodo? Sicer pa je vse, kar je zaseženo, ali pod zaporo, tudi posojevati prepovedano. Ravnotako je na Koroškem prepovedana poraba lanu in preje za domačo potrebo. Ali naj sejemo lan in konoplje le za centralo? Mi kmetje opazujemo v ljubem božjem miru izvrševanje trudapolnih poslov oskrbovalnih organizacij in njih strokovnjaške sklepe in navedbe. Za sejanje lanu je v goratih krajih še časa dovolj.

Guštanj. Kakor malokdaj čutimo letos pomankanje krme vsled lanske suše. Kmetje že polagajo živini smrekovo steljo in vse, kar je še zelenega v gozdu. Komaj je skopnel sneg, že je bila živina spuščena na zmrzle travnike, da se ondi nekoliko pokrepča. In kako škoduje živini zmrzlina, to ume vsak gospodar. Tako je bila primorana neka kmetica na Strojni zagnati svojo živino na travnike. Živina ji je vsa zbolela, nekaj goved je celo poginilo. Uvidela je že v jeseni, da ji bo primanjkovalo krme ter je prosila nakupovalca živine gosp. Geiersbergerja, da naj odzame nekaj živine. A g. Geiersberger je bil pri tem gluhi in mutasti. Seveda se mu ni ljubilo laziti po hribih, tako daleč od ceste; tam pa, kjer bi bili radi obdržali živino, jo je rekviriral. Vse bi šlo bolj gladko, ako bi imeli v našem slovenskem kraju tudi slovenskega nakupovalca živine in takšnega, ki bi se razumel tudi v gospodarstvu, ki bi vedel, da se ne more polje obdelovati brez vprežne živine. G. Geiersbergerju pa je to deseta briga. Pred kratkim je prišel k nekemu kmetu, ki je bil z volji že na polju, ter je po vsej sili zahteval enega vola. Kmet se je zoperstavljaj, a nakupovalec mu je grozil s kaznijo. Naposled se je vendar kmet vdal in gnal vola s solznimi očmi. Prej je imel vedno po dva, celo po tri jarme močnih volov. Kaj naj sedaj začne z enim slabim? Ali naj znosí vse na hrbtu domov? Ako je to tako dobro, potem je k temu povabljen g. Geiersberger, da si bo nekoliko užil svoj hrbet.

Za dekleta in žene.

Steber naroda.

Krepko bomo držali vesla, če bo tudi treba voziti čez vrtince in mimo čeri. Srečen dom hočemo pripraviti našim junakom, ki se bodo vrnili. Vemo le predobro, kaj jim bo najbolj ugajalo. — Kaj pa? — Naša duša, polna milobe in lepih čednosti, je najlepši kras vsake ženske. Oko junaka zre najrajši ljubezen, ki je tako zvišena, da tudi rada kaj žrtvuje, da le razveseli svojega moža. Najdragocenejši zaklad naroda so moralno močne, pobožne in skrbne matere, steber naroda. Nravno čisto življenje narode utrjuje, jim daje vztrajnost in moč. Lepo dušo spoštuje vsak mož, če bi bil še tako pokvarjen.

Poznam blago vdovo, že na obrazu se zrcali njena neskončno lepa duša, katero so žgali ostri žarki trpljenja prav občutljivo. Imela je brezver-

nega, sirovega moža. Trpela je vdano. Tolažbo je našla v molitvi in v pogostem svetem obhajilu. Njena miloba je ganila moža tako da, če se je vrnil vinjen iz gostilne, je šel in prelil cveticam, ki jih je gojila za cerkev, čeravno se je prej v gostilni izrazil, da če pride domu, naklesti ženo pošteno in ji uniči cvetlice. Zgodilo se je tudi, da je zjutraj k sveti maši že skupaj zvonilo in žena se ni upala iti v cerkev. Brezverni mož ji reče: „Idi v cerkev, gospod že čakajo.“ In šla je. Silno veliko bridkih dni je napravil mož svoji ženi, a ljudje so dobro vedeli, da je bil v resnici vendar le ponosen na njo. V svojem življenju je vedno trdil, da na zadnjo uro ne bo pustil priti duhovnika k sebi. — Umrli je previden s svetimi zakramenti.

Mnogo slovenskih mater poznam, ki z vso ljubeznijo skrbijo za otroke in gospodarstvo in z velikim hrepenenjem čakajo svojega ljubega moža. Skrbno pazimo, da ne pride tat in ne ukrade dekletom nežnega cvetu, ki obeta tako lep sad. Pribile smo na križ lenobo, jezo, sovraštvo proti bližnjemu, malomarnost in vse skušnjave. In iz križa nam klijejo cvetlice čednosti. Zvesto čuvamo otroke in dom. Kjer kraljuje trdna ljubezen v družini, tam plamti tudi močna ljubav za narod. Srečen dom, dom svobode naj razveseli naše junake. Z električno silo uplivajo na naše duše besede pesnika Gregorčiča:

„Prost mora biti, prost moj rod,
na svoji zemlji svoj gospod!“

Z radostjo se pridružujemo s svojim podpisom vsem zavednim Slovincem, ter na podlagi deklaracije z dne 30. majnika kličemo: Živela Jugoslavija s Korotanom pod habsburškim žezlom!

Darovi.

Za Krekov spomenik. Čevnik Franc, pd. Pezl, Dobrova-Tolstivrh 10 K; Hedenik Jakob, pd. Dravce, Žihpolje 3 K. Za spominsko cerkev so darovali v Galiciji: Kauhova hiša 100 K; Jurij Pušnik 5 K; Bratovščina sv. venca 20 K; Simon Rožer 100 K; V cerkvi dne 31. 3. 1918 nabran offer 40 K 81 v, skupaj 265 K 81 v, kateri znesek se je odposlal.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmir Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Kajža

pri kateri je nekaj polja, travnika in gozda, se vzame v najem ali se kupi. Ponudbe na **M. Cek**, Zadole št. 4, pošta Poreče ob jezeru

Klavne konje

kupi po najvišjih cenah **Karl Schuschnig**, Celovec, Glangasse 9.

✉ Dopisnica zadostuje. ✉

Miši — podgane — stenice — ščurki.

Izdelovanje in razpošiljanje preizkušene radikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5.—; za ščurke K 4.50; tinktura za stenice 2 K; uničevalno moljev K 2.—; prašek proti mršesom K 1.50 in K 3.—; sem spadajoči razprševalec K 1.20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1.20; mazilo za uši pri živini K 1.50; prašek za uši v obleki in perilu 2 K; tinkt. za bolhe pri psech K 1.20; tinkt. proti mršesu na sadnju in zelenjadi (unič. rastlin) 3 K. Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mršesa **M. Jünker**, Zagreb 16, Petrinjska ulica 3.

Pozor!

Kupujem vsake vrste **perotnino, jajca, surovo maslo, sir in divjačino.**

Anton Nedogg

trgovina s perotnino in divjačino v Celovcu
Spengergasse št. 7.

Vabilo.

**Hranilnica in posojilnica
za št. Janž in okolico**

r. z. z. n. z.

bo imela

dne 14. aprila 1918, ob pol 4. uri popoldne, v gostilni pri „Tišlerju“
v št. Janžu

svoj

26. letni občni zbor

s sledečim sporedom:

1. Poročilo o delovanju zadruge v l. 1917.
2. Potrdilo letnega računskega zaključka.
3. Poraba čistega dobička.
4. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
5. Raznosterosti.

Ako se ob določenem času ne zbere zadostno število udov, se vrši pol ure pozneje na istem mestu in z istim sporedom drug občni zbor, ki bode sklepal brez ozira na število udeležencev.

K obilni udeležbi vabi

Odbor.

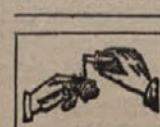
Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.**

Varujte svoje vinograde, sadne vrte in vse rastline

pred listno ušjo, gosenicami in drugimi golaznimi s škropljenjem z **antifunginom**. Radikalno zanesljiv učinek, rastlina se ne poškoduje, zelo varčen, v inozemstvu že leta sem kot čudovito uspešno sredstvo preizkušen. **Cena:** 1 liter K 12.— (zadostuje za 50 litrov). Izvirne posode po 3/4 litra K 32. Pošilja po povzetju ali predplačilu **M. Jünker v Zagrebu 11. Petrinjska ul. 3** (Hrvatsko). Obširen prospekt in navodilo za rabo **zastonj**.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 270.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 245.— Povzetje 55 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grollich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

urađuje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.